

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 789
van **LYDIA PEETERS**
datum: 21 mei 2015

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Everzwijnenbeheer - INBO-studie

In 2013 maakte het INBO (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) een studie i.v.m. het everzwijnenbeheer in Limburg, met als titel "Criteria en indicatoren voor het opvolgen en evalueren van het everzwijnbeheer."

Uit die studie bleek duidelijk dat voor heel wat indicatoren de vereiste informatie ontbreekt of niet volledig systematisch of gestandaardiseerd wordt verzameld (schade en overlast door evers, verkeersongevallen, landbouwschade, ...). Zo staat in de studie: "Voor een aantal criteria en de bijhorende indicatoren lijkt het nu al dat ze hoogst waarschijnlijk een rol zullen spelen bij het everzwijnbeheer (bvb landbouwschade, verkeersongelukken, verwezenlijkt afschot). Hoewel de beslissing over de keuze van criteria later zal blijken, lijkt het ons aangewezen om voor deze indicatoren nu al proactief een protocol uit te werken en de nodige dataverzameling op te starten."

Ook in de eindconclusie werd duidelijk gesteld dat voor een aantal gerelateerde indicatoren (bijvoorbeeld verkeersongevallen) wel informatie beschikbaar is, maar dat die sterk verspreid is en niet op een gestandaardiseerde wijze wordt verzameld, ofschoon dit nodig is voor een goed beheer van de populatie;

1. Hoever staat men momenteel met de volledige standaardisatie en centralisatie van alle landbouwschadegevallen door evers?
2. Hoeveel landbouwschadegevallen werden de voorbije twee jaar gemeld aan het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)?
3. Op welke wijze wordt gewerkt aan de centralisatie en rapportering van de verkeersongevallen?
4. Hoe vaak werd een aanrijding met een ever gemeld in 2013 en 2014?
5. Hoever staat het met het protocol voor dataverzameling inzake everzwijnbeheer?
6. Wat is de huidige, vermoedelijke populatie van evers? Op basis waarvan berust dit vermoedelijke aantal?
7. Hoeveel evers werden respectievelijk in 2013 en 2014 geschoten en/of hoeveel bedragen de afschotaantallen?
8. Hoe vaak kreeg het Natuurhulpcentrum en/of ANB een oproep voor het redden van een ever?

9. Welke populatieregulerende beheersmaatregelen worden voor de toekomst vooropgesteld en/of ingepland?
10. Wat zijn de resultaten van de ziektescreening van de evers voor 2013 en 2014?
11. Welke ontsnipperingsmaatregelen plant ANB voor de toekomst in Limburg om verkeersongevallen met overstekend wild te voorkomen? Graag een overzicht met vermoedelijke uitvoeringstermijn.
12. Welke beheersmaatregelen worden nog gepland om de everzwijnpopulatie niet ongecontroleerd verder te laten toenemen?

ANTWOORD

op vraag nr. 789 van 21 mei 2015

van **LYDIA PEETERS**

1. Elke aanvraag voor vergoeding van schade door wild of beschermde soorten in Vlaanderen wordt sinds 1 juli 2014 verwerkt in het e-loket Fauna en Flora van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Schade waarvoor geen administratieve procedure tot schadevergoeding wordt ingezet, hetzij omdat ze niet in aanmerking komt voor schadevergoeding hetzij omdat de schadelijder verkiest om de procedure niet op te starten, wordt uiteraard niet geregistreerd.
2. Voor de periode van 21 mei 2013 tot 21 mei 2015 werden acht aanvragen ingediend voor een vergoeding voor landbouwschade door wild zwijn.
3. Op dit ogenblik is er nog geen centraal beheerd en gestandaardiseerd systeem operationeel voor registratie en rapportering van verkeersongevallen met wild. Er zijn wel initiatieven van verschillende belangenorganisaties waar burgers hun waarnemingen kunnen registreren. De moeilijkheid bij deze initiatieven is de standaardisatie en verifieerbaarheid van de data. Een verregaande integratie met het data-informatiesysteem van de politiediensten lijkt hiervoor aangewezen, maar is wellicht niet op korte termijn realiseerbaar.
4. Op de website van "Dieren onder de Wielen 2.0" zijn 4 verkeersongevallen met everzwijnen gemeld in 2013 voor Vlaanderen en 12 in 2014.
Voor 2013 werden aan het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) 32 gevallen van valwild (niet noodzakelijk allemaal verkeersongevallen) gemeld, waarvan 21 uit Limburg.
5. De wettelijke aanvraag- en meldingsformulieren die in het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014 en in het Jachtadministratiebesluit van 25 april 2014 voorzien zijn, zijn in gebruik. De gegevens worden momenteel maar gedeeltelijk gestandaardiseerd beheerd in het e-loket Fauna en Flora van het ANB. Een volledige integratie van de gegevens in het e-loket is door ANB, rekening houdend met bestaande middelen en mensen, voorzien tegen medio 2016.
De analyse van de data over plaats, datum en tijdstip van afschot en deze over de populatiedynamische kenmerken (via onderzoek van de ingezamelde onderkaken) laat toe een goed zicht te krijgen op de trend in het afschot (aantal en geografische spreiding) alsook de aard van het afschot (verdeling over leeftijdsklassen, geslacht, reproductieparameters,...). De resultaten van deze analyses zijn opgenomen in rapporten en beschikbaar op van het INBO.
6. Er bestaan geen accurate methodes om een inschatting te maken van de populatiegrootte voor een regio. Bepaalde methoden kunnen, gecombineerd toegepast, wel een raming van de grootte en de trend van de populatie genereren. Daarnaast is een aantal methoden (populatieschatting aan de hand van genetische kenmerken, gebruik van cameravallen) actueel internationaal in volle ontwikkeling. Het gebruik van cameravallen vormt actueel het onderwerp van een masterthesis (INBO/Universiteit Antwerpen).
7. In 2013 bedroeg het totaal gerapporteerd aantal geschoten of als valwild opgegeven everzwijnen samen 628. Voor 2014 zijn er 598 meldingen van geschoten of dood

gevonden dieren in het databanksysteem ingevoerd. Het overzichtsrapport voor 2014 wordt tegen de herfst gefinaliseerd door het INBO.

8. Uit recente navraag bij de opvangcentra voor wilde dieren blijkt dat in 2013 25 dieren werden opgevangen en in 2014 19. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft zelf geen oproepen ontvangen voor het redden van wilde zwijnen.
9. Nagenoeg alle mogelijkheden die door het proefproject als haalbaar naar voor werden geschoven, zijn wettelijk verankerd in het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014 en kunnen toegepast worden.
10. De actieve bewaking van ziekten bij everzwijnen in Vlaanderen in 2013-2014 leverde volgende informatie op:
 - In 2013 bleken er geen onderzochte everzwijnen positief voor klassieke varkenspest (236 everzwijnen getest).
 - In 2013 bleken er 3 op 254 everzwijnen serologisch positief te testen voor de ziekte van Aujeszky. De Aujeszky positieve everzwijnen werden allen geschoten in de provincie Limburg
 - In 2013 bleken er 9 op 176 everzwijnen serologisch positief te testen voor Brucellose. De Brucellose positieve everzwijnen werden allen geschoten in de provincie Limburg. Van deze 9 everzwijnen werd er 1 positieve cultuur bevonden met Brucellose biovar 2.
 - In 2014 bleken er geen onderzochte everzwijnen serologisch positief voor klassieke varkenspest (152 everzwijnen getest), voor Afrikaanse varkenspest (169 everzwijnen getest) en voor de ziekte van Aujeszky (182 everzwijnen getest).
 - In 2014 bleken er 3 op 151 everzwijnen serologisch positief te testen voor Brucellose. De Brucellose positieve everzwijnen werden allen geschoten in de provincie Limburg. Van deze 3 everzwijnen werd er 1 positieve cultuur bevonden met Brucellose biovar 2.
 - In 2014 bleken er ook 10 op 238 everzwijnen serologisch positief te testen voor Tick Borne Encephalitis, waarvan 7 afkomstig van Limburg en 3 van de streek rond Brugge.
11. Er wordt verwezen naar het antwoord op schriftelijke vraag 181 van 21 november 2014, met de aanvulling dat de werken aan de tweede fase van het eco-raster aan de N75 ondertussen in uitvoering zijn.
12. Om de everzwijnpopulaties binnen aanvaardbare perken te houden, zal het ANB binnen de eigen domeinen de bestaande jachtverpachtingen verderzetten en waar nodig bijkomende domeinen ter beschikking stellen voor verpachting.